

Bölüm 5

Taş Değişimi

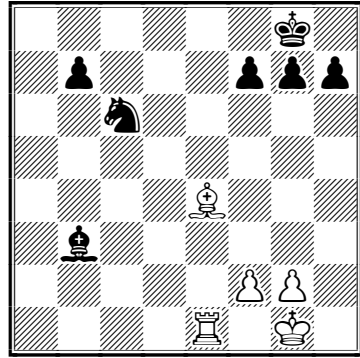
Amacı taş değişiminin olası gerekçelerini açıklamak olan kısa bir bölüm.

Gelişigüzel taş değişiminin arkasında yatan tehlikeleri öğrenciye göstermek için, taş değişiminin gerekli olduğu durumları aşağıda sıralayacağız. Eğer taş değişimi bu durumlardan bir tanesine karşılık gelmiyorsa durum kötüdür. Ustaların taş değişimi konusundaki tutumu hemen hemen otomatikleşmiştir. Usta; hattı veya stratejik olarak önemli bir karenin kontrolünü elinde tutar ve taş değişim fırsatı olgunlaşmış bir meyve gibi kucağına düşer (Diyagramlı Oyun 11'in 35. hamlesindeki açıklamaya bakınız).

1. Bölümde "tempo kazancıyla taş değişimi" konusunu analiz etmiştik. Tekrar edersek; genel olarak geri çekilmemek için veya tempo kaybettiren savunma hamleleri yapmamak için taş değişiriz. Her ne kadar her taş değişiminde tempo sorunu önemli bir rol oynamaktaysa da her iki durum da tempo kombinasyonu olarak en son düşünülmelidir. Yeni oyuna girmiş bir taş ile birkaç tempo harcayarak gelişmiş bir taşın değişimi çarpıcı bir örnek olarak verilebilir. Oyunortasında taş değişim gerekçeleri şöyle ifade edilebilir:

(1) Tempo kaybetmeden bir hattı ele geçirmek (veya açmak) için taş değişiriz. İşte size basit bir örnek.

Diyagram 61a'da, Beyazlar 8. yataydan mat yapabilmek için hattı ele geçirmeyi (veya açmayı) istemektedir. Eğer Beyazlar bu amaçla 1.♙f3 veya 1.♖a1 oynayacak olursa, Siyahlar 1...♗f8 veya 1...g6 ile mata karşı önlem alacak zaman bulur. Doğru devamı yolu **1.♙xc6** ile taş değişmektir. Siyahların korumak için zamanı olmadığından almak mecburiyetindedir. Bu "mecburiyet" psikolojik anlamda taşıyabilir.

#61a

(2) Taş değişerek koruyucu bir taşı ortadan kaldırırız. Onu ortadan kaldırırız, çünkü o taşı koruyucu olarak görürüz. Önceki bölümlerde